

оптимальному прийняттю політичних рішень, спрямованих на підтримку стабільності політичному, забезпеченню його життєздатності.

Отже, мережевий підхід до політики, з'явившись як відповідь на зміни політичної реальності та реакція на складність сучасного політичного процесу, у сучасний час ефективно застосовується для аналізу зв'язків публічних і приватних акторів та вивчення проблем державного управління.

Література:

1. *Сергеев В. М.* Механизмы эволюции политической структуры общества: социальные иерархии и социальные сети / В. М. Сергеев, К. В. Сергеев // Политические исследования. – 2003. – № 3. – С. 6–13.
2. *Богуславська К.* Становлення та розвиток мережевого підходу до вивчення політичних процесів / Катерина Богуславська // Політичний менеджмент. – 2006. – № 4 (19). – С. 72–89.
3. *Богуславська К.* Вказ. стаття
4. Borzel T. Organizing Babylon– On the Different Conceptions of Policy Networks / T. Borzel // Public Administration. – 1998. – Vol. 76. – No. 2. – P. 253–273.

УДК 330. 5::364-7

Наумова М. О.

аспірант кафедри управління персоналом та економіки праці,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»,
м. Київ, Україна

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ ВПЛИВУ СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА НА ЯКІСТЬ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ

Соціальне підприємництво (СП) виступає творцем соціальної цінності, сприяючи підвищенню якості життя населення та вирішуючи складні соціальні проблеми. СП змінює несправедливий соціальний баланс, забезпечуючи краще

майбутнє як для певних соціальних груп людей, так для суспільства загалом.

Проаналізуємо особливості сучасних методів, які застосовуються в дослідженні впливу СП на якість життя населення та перспективи їх розвитку в майбутньому.

Проведений нами аналіз науково-фахових публікацій, які висвітлюють проблеми СП, привів до таких висновків. У більшості фахових наукових статей відсутні емпіричні частини, а у тих, які містять емпіричні висновки, вони отримані на підставі використання методів якісного аналізу [3–5; 7; 8].

Успішні практики діяльності соціальних підприємств та аналітичні огляди доволі часто застосовуються для ілюстрації теоретичних концепцій СП, але водночас не мають нічого спільного з усталеними принципами побудови обґрунтованої наукової теорії. Не викликає сумніву той факт, що аналітичні огляди експертів та інші форми методів якісного аналізу є важливим інструментом для аргументації вирішення наукової проблеми, але у випадку їх застосування в поєднанні з аналізом статистичних даних.

Ми стверджуємо, що методологічно подальше використання в аналізі для покращення забезпечення репрезентативності статистичної вибірки таких джерел інформації, як аналітичні огляди експертів, інтерв'ю, анкетування респондентів та антропологічні дослідження, сприяє поліпшенню наукових теоретичних доробків у сфері СП. Адже в цій науковій сфері досі не зібрано достатніх за обсягом і часовим періодом статистичних масивів даних для здійснення масштабних досліджень із використанням методів кількісного аналізу.

Найбільшу стурбованість у проведенні досліджень на підставі методів якісного аналізу за відсутності великих статистичних масивів даних викликає методика відбору прийнятних і успішних практик діяльності соціальних підприємств та інтерв'ю експертів.

Також ученим, які займаються дослідженням СП, варто проводити власноруч моніторинг звітів організацій, що аналізують СП у різних країнах, наприклад, привертають увагу результати реалізації міжнародного

дослідницького проекту провідних світових бізнес-шкіл – «Глобальний моніторинг підприємництва» [2].

Науковці здебільшого для проведення якісних досліджень використовують досить невеликі за обсягом вибірки даних. Так розповсюдженою практикою є випадки, коли єдиними використовуваними формами емпіричного дослідження є практика діяльності одного підприємства, декілька оглядів та оцінок експертів і галузевих аналітичних звітів.

Зауважимо, що загальний опис або кілька детальних практичних прикладів, звіти з додатками вибіркової статистичної інформації — типові сучасні форми емпіричних досліджень в області СП. Ми обстоюємо позицію необхідності застосування наукових порівняльних методів, які базуються на аналізі статистичних масивів даних за великий проміжок часу через прийнятні теоретичні методи формування репрезентативної статистичної вибірки. Це має бути пріоритетним у разі проведення дослідження СП на макрорівні замість висвітлення у наукових роботах аналізу поодиноких практик діяльності соціальних підприємств або статистично незначущих результатів регресійного аналізу малої вибірки даних. Лише після отримання статистично значущих результатів аналізу доцільним є посилення дослідників на успішні практики діяльності соціальних підприємств як вторинну аргументацію підтвердженої гіпотези.

Аналіз наукової літератури дозволив нам виокремити два підходи до вимірювання впливу СП на розвиток суспільства. Перший підхід ми умовно назвали «статистичний аудит соціального підприємства», який охоплює аналіз статистичної інформації про діяльність підприємства на мікрорівні (види діяльності, фінансові показники діяльності, кількість працівників, контрагенти, продукція, взаємодія з іншими соціальними підприємствами). Серед науковців, які використовують даний підхід у своїх дослідженнях, виділимо Р. Грея, чії роботи присвячені вивченню, зокрема, проблем соціально-економічної звітності [6]. Другий підхід, якого ми будемо дотримуватися у своїх дослідженнях, умовно названий нами «оцінка впливу СП на якість життя

населення». Він охоплює моніторинг та аналіз змін якості життя населення на макрорівні, які викликані діяльністю соціальних підприємств.

Універсального комплексного підходу до вимірювання впливу діяльності соціальних підприємств на суспільство та чіткої класифікації інструментів для цього немає у науковій літературі. Однак, вченими та експертами розроблена велика кількість методів та інструментів для оцінювання соціальних результатів діяльності соціальних підприємств.

Для оцінки впливу СП на якість життя населення на міжнародному рівні пропонуємо використовувати метод регресійного аналізу, зокрема, метод найменших квадратів для оцінки моделі парної лінійної регресії. Метод регресійного аналізу дозволить побудувати моделі для кожного року окремо для опису залежності величин індикаторів оцінювання якості життя (результуюча ознака) від величини соціальної підприємницької активності (факторна ознака) на підставі міжнародних статистичних даних. Перспективою подальших наукових досліджень має бути економетричне моделювання впливу СП на різні середовища якості життя населення.

Наголошуємо на тому, що застосування методів якісного аналізу в майбутніх дослідженнях проблем СП має на меті поліпшити рівень наукових теоретичних доробків, доповнюючи сучасні методологічні підходи, що ґрунтуються на методах кількісного аналізу.

Література:

1. Грішнова О. А. Соціальні інновації у трудовій сфері: сутність, види, особливості реалізації в Україні / О. А. Грішнова, Г. Ю. Міщук // Демографія та соціальна економіка. – 2013. – №2 (20). – С. 167–178.
2. Bosma N. Global Entrepreneurship Monitor 2015 to 2016: Special Topic Report on Social Entrepreneurship [Electronic resource] / N. Bosma, Th. Schøtt, S. A. Terjesen, P. Kew. – 2016. – Mode of access: <https://ssrn.com/abstract=2786949>
3. Braga J. C. Motivations for social entrepreneurship–Evidences from Portugal / J. C. Braga, T. Proenca, M. R. Ferreira // *Tékhne*. – 2014. – Vol. 12. – P. 11–21.

4. Costanzo L. A. Dual-Mission Management in Social Entrepreneurship: Qualitative Evidence from Social Firms in the United Kingdom / L. A. Costanzo et al. //Journal of Small Business Management. – 2014. – Vol. 52. – №. 4. – P. 655–677.
5. Fernandes V. A Qualitative Analysis of Social Entrepreneurship Involving Social Innovation and Intervention / V. Fernandes, A. C. Moreira, A. I. Daniel //Handbook of Research on Entrepreneurial Development and Innovation Within Smart Cities. – IGI Global, 2017. – P. 417–438.
6. Gray R. Current developments and trends in social and environmental auditing, reporting and attestation: a review and comment / R. Gray // International Journal of Auditing. – 2000. – № 4(3). – P. 247–268.
7. Mastrangelo L. M. How Social Entrepreneurs can Influence their Employees' Commitment / L. M. Mastrangelo, D. G. Benitez, S. Cruz-Ros //Journal of Promotion Management. – 2017. – P. 1–12.
8. Yeasmin N. The Sociopolitical Determinants of Social Entrepreneurship Action: A Qualitative Analysis / N. Yeasmin, R. Kemppainen-Koivisto //South Asian Journal of Business and Management Cases. – 2017. – Vol. 6. – №. 1. – P. 47–60.

УДК 351+35. 071. 2

Панькова О. В.,

к. соц. н., доцент, провідний науковий співробітник

Інституту економіки промисловості НАН України,

Україна, м. Київ

РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ: ДОСВІД ПОЛЬЩІ ДЛЯ УКРАЇНИ

Ефективне державне управління передбачає здатність держави розробляти та втілювати дієву державну політику в ключових сферах життєдіяльності суспільства, надавати адміністративні послуги, забезпечувати